

คำแนะนำ และมาตรการในการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับโรงเรียน และสถานศึกษา

โดย กองโรคติดต่อทั่วไป กรมควบคุมโรค
วันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๖

โรคไข้หวัดใหญ่ เป็นโรคติดต่อที่เกิดจากเชื้อไวรัส อาการที่พบบ่อย คือ มีไข้ ไอ จาม มีน้ำมูก เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามร่างกาย อ่อนเพลีย ติดต่อได้ง่าย โดยเชื้อสามารถติดต่อจากคนหนึ่งไปอีกคนหนึ่งโดยการหายใจ ได้รับน้ำมูก หรือเสนทางของผู้ป่วยโดยเชื้อจะผ่านทางเยื่อบุตา จมูกและปาก สัมผัสสิ่งที่ปนเปื้อนเชื้อโรค เช่น ผ้าเช็ดหน้า ช้อน แก้วน้ำ การจูบหรือสัมผัสเชื้อแล้วขี้ต้า หรือนำเข้าปาก

จากสถานการณ์การเกิดโรคไข้หวัดใหญ่ในภาพรวมของประเทศไทย พบร่วมกัน จำนวนผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ เริ่มมีแนวโน้มสูงขึ้น สำหรับประเทศไทย แต่ละปีมีการระบาดสองระยะ ในช่วงต้นปีและกลางปี การระบาด ในช่วงต้นปีเป็นช่วงฤดูหนาว และเมื่ออาทิตย์ร้อนขึ้นและเข้าสู่ช่วงโรงเรียนปิดเทอมการระบาดในประเทศไทย กลับจะลดลง และจะกลับมาระบาดอีกในช่วงกลางปี ซึ่งตรงกับช่วงเข้าฤดูฝน โรงเรียนเปิดเทอม จึงเป็นฤดูการ ระบาดอีกรอบ โดยการระบาดช่วงกลางปีจะมีผู้ป่วยมากกว่าช่วงต้นปี ดังนั้นเพื่อลดอัตราป่วยและการเสียชีวิต สร้างความปลอดภัยจากโรคไข้หวัดใหญ่ สถานศึกษาควรปฏิบัติตามคำแนะนำต่อไปนี้

คำแนะนำในสถานศึกษา

สถานศึกษาเป็นแหล่งชุมชนกลุ่มนั้นที่มีความเสี่ยงสูง เนื่องจากมีผู้คนอยู่ร่วมกันหนาแน่น อาจมี การแพร่กระจายเชื้อได้ง่าย ดังนั้น กระทรวงสาธารณสุขจึงมีคำแนะนำในการป้องกันควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ ในสถานศึกษา ดังนี้

๑. ควรจัดให้มีระบบการคัดกรองเด็กป่วย วิธีการที่ใช้ในการคัดกรองเด็กขึ้นอยู่กับเด็กแต่ละวัย ลักษณะ ของโรงเรียน และการจัดกิจกรรมของโรงเรียน เช่น ในช่วงเข้าจัดให้มีการคัดกรองเด็กป่วย จากการคัดกรอง หากพบว่าเด็กมีอาการเข้าได้กับโรคไข้หวัดใหญ่ เช่น มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ เป็นต้น โรงเรียนควรทำการคัดแยก เด็ก ใส่หน้ากากอนามัยให้กับเด็ก ให้นักเรียนที่ป่วยพักในสถานที่จัดเตรียมไว้ และติดต่อให้ผู้ปกครองมารับ กลับไปพักดูแลที่บ้าน อนึ่งโรงเรียนควรให้คำแนะนำในการดูแลผู้ป่วยที่บ้านกับเด็กนักเรียน และผู้ปกครองด้วย

๒. หากพบว่ามีนักเรียน นิสิตหรือนักศึกษาป่วย ให้หยุดเรียนพักอยู่บ้านจนกว่าจะหายและหากมี การระบาดจำนวนมาก อาจพิจารณาปิดสถานศึกษา เพื่อลดการระบาดของโรคและการแพร่กระจายเชื้อ โดยใช้คุณลักษณะ พินิจร่วมกันระหว่างเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ ผู้บริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษา รวมทั้ง เครือข่ายผู้ปกครอง

๓. โรงเรียนควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองและนักเรียน ให้ผู้ปกครองและนักเรียนเข้าใจความจำเป็น ที่จะต้องให้นักเรียนที่ป่วยหยุดเรียน

๔. วิธีการจัดการภายในโรงเรียน

๔.๑ โรงเรียนควรจัดเตรียมจุดล้างมือให้พร้อม (น้ำพรมสบู่ หรือ เจลแอลกอฮอล์) โดยเฉพาะ ในห้องน้ำและโรงอาหาร พร้อมทั้งล้างเสริมพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น การล้างมือที่ถูกต้อง กระตุ้นให้นักเรียนล้าง มือฟอกสบู่เหลวเป็นประจำหลังสัมผัสสัมภาระอุปกรณ์ต่างๆ และสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งเมื่อป่วย

๔.๒ สถานที่เรียนควรเป็นบริเวณที่มีอากาศถ่ายเทหรือลมธรรมชาติสามารถผ่านได้สะดวก ไม่แนะนำให้อยู่ในห้องปรับอากาศ

๔.๓ มีการทำความสะอาดอุปกรณ์ที่ต้องสัมผัสบ่อย เช่น ร้าวบันได เครื่องเล่นคอมพิวเตอร์ จุดตู้น้ำดื่มเป็นประจำ และให้ทำความสะอาดด้วยน้ำและสบู่ หรือผงซักฟอก หรือน้ำยาทำความสะอาดทั่วไป โดยเน้นทำความสะอาดในช่วงเวลา ก่อนเข้าเรียน พักกลางวัน และช่วงเดิกเรียน

๔.๔ จัดเตรียมหน้ากากอนามัยไว้ ณ ห้องพยาบาลหรือห้องพักรถประจำตึกเรียน เพื่อให้สามารถ นำไปใช้กับนักเรียนที่มีอาการไข้ ไอ จามได้สะดวก และมีการประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนที่มีอาการไอ จาม มีน้ำมูก ให้ใส่หน้ากากอนามัย และแจ้งครู เพื่อให้ครูดูแลอาการเบื้องต้น และติดต่อให้ผู้ปกครองมารับกลับบ้าน

๔.๕ โรงเรียนควรจัดทำบอร์ดนิทรรศการให้ความรู้ คำแนะนำในการป้องกันควบคุมโรค ไข้หวัดใหญ่ ส่งเสริมให้นักเรียนและผู้ปกครองนำไปปฏิบัติ ตลอดจนสร้างความเข้าใจในนโยบายของสถานศึกษา เพื่อสร้างการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และควบคุมไข้หวัดใหญ่

๔.๖ โรงเรียนควรส่งเสริมการออกกำลังกายอย่างจริงจังและสม่ำเสมอ เพื่อสร้างภูมิต้านทาน ให้กับร่างกายของนักเรียนและบุคลากรในโรงเรียน

๔.๗ ให้นักเรียนพกแก้วน้ำและข้อมูลประทานอาหารเป็นของตนเอง หากต้องรับประทาน อาหารร่วมกันให้ใช้ช้อนกลาง สำหรับจุดบริการน้ำดื่มสาธารณะ ควรใช้แก้วน้ำชนิดที่ใช้ครั้งเดียวแล้วทิ้ง

๔.๘ หากโรงเรียนมีรถโรงเรียน ควรจัดเตรียมหน้ากากอนามัยไว้ในรถ เพื่อให้นักเรียนที่มี อาการไอ จาม หรือเป็นหวัดสามารถใส่เวลาเดินทางในรถโรงเรียน และครุภาระการทำความสะอาดภายในรถโรงเรียนเป็นประจำ

๔.๙ ประสานกับหัวหน้ากลุ่มงานในพื้นที่สังกัดองค์กรที่มีสถานศึกษา ในการเฝ้าระวังการระบาด ของโรคไข้หวัดใหญ่ จัดทำแผนปฏิบัติการ/แผนตอบสนองสถานการณ์ร่วมกับสถานศึกษาเพื่อความเป็น เอกภาพ เช่นผู้ว่าราชการจังหวัดและส่วนกลาง

๔.๑๐ จัดให้มีการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ฝึกอบรมสัมมนาการศึกษา และสร้างวิทยากร เพื่อให้ความรู้แก่บุคลากรและนักเรียน นิสิต นักศึกษาในสถานศึกษา มีการประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารเป็น ประจำสม่ำเสมอ ในเรื่องการดูแลและการป้องกันตัวเองให้มีสุขภาพแข็งแรง และแนะนำให้นักเรียนล้างมือก่อน กลับบ้าน

๔.๑๑ สร้างทีมแغانนำนักเรียน หรืออาสาสมัคร ในการเฝ้าระวังสังเกตอาการนักเรียนที่ป่วย และแจ้งครุภูมานาย ครูพี่เลี้ยง เพื่อรับการรักษาหรือส่งต่อ

๔.๑๒ เปิดศูนย์ข้อมูลข่าวสารและให้ความรู้ ในการเฝ้าระวังการระบาดโรคไข้หวัดใหญ่

๕. วิธีการกำจัดหน้ากากอนามัยใช้แล้ว ควรมีการแยกกลั้งขยะสำหรับทึ้งโดยเฉพาะ โดยลักษณะของถังขยะ ควรมีถุงพลาสติกรองรับด้านในอีก ๑ ชั้น และมีติดเทอร์หรือข้อความระบุเป็น “ถังขยะสำหรับทึ้งหน้ากากอนามัย หรือผ้าปิดปาก ปิดจมูก ที่ใช้แล้ว” ติดไว้ที่ถังขยะให้ชัดเจน

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วย ผู้ปักครอง และผู้ดูแลผู้ป่วยที่บ้าน

ผู้ป่วยโรคไข้หวัดใหญ่ จะมีอาการไข้สูง หนาวสั่น ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยร่างกาย อ่อนเพลียมาก เจ็บคอ ไอ คัดจมูก น้ำมูกไหล เปื่อยอาหาร บางรายอาจมีอาการอาเจียนและท้องเสียร่วมด้วย ผู้ป่วยส่วนใหญ่อาการจะ ทุเลาขึ้นตามลำดับ คือ ไข้ลดลง ไอน้อยลง รับประทานอาหารได้มากขึ้น และหายป่วยภายใน ๕ - ๗ วัน ยกเว้น บางรายอาจเสียต่อภาวะแทรกซ้อนทำให้เกิดปอดบวม มีอาการหอบเหนื่อย หายใจลำบากและเสียชีวิตได้ ซึ่งมักจะเกิดขึ้นในกลุ่มผู้สูงอายุ หรือผู้ป่วยที่มีโรคเรื้อรังประจำตัว

หากป่วยเป็นโรคไข้หวัดใหญ่ หยุดงาน หยุดเรียน อยู่บ้าน

เพื่อช่วยลดการแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดใหญ่

ในกรณี...

ในกรณีที่ผู้ป่วยมีอาการไม่รุนแรง (เช่น ไข้ไม่สูงมาก ตัวไม่ร้อนจัด ไม่ซึม และพอรับประทานอาหารได้) สามารถรักษาตัวที่บ้านได้ ผู้ป่วย ผู้ป่วยครอง และผู้ดูแลผู้ป่วยควรปฏิบัติตามนี้

- ผู้ป่วยควรหยุดเรียน และพักอยู่กับบ้านหรือห้องพัก เป็นเวลา ๕ – ๗ วัน หลังวันเริ่มป่วย และกลับเข้าเรียนได้ เมื่อหายป่วยแล้วอย่างน้อย ๒๕ ชั่วโมง
- แจ้งทางโรงเรียนทราบ เพื่อจะได้ร่วมเฝ้าระวังโรคให้หวัดใหญ่ในสถานศึกษา และป้องกันควบคุมโรค ได้อย่างรวดเร็ว
- ให้ผู้ป่วยรับประทานยาลดไข้ (แนะนำพาราเซตามอล ไม่ให้แอสไพริน เนื่องจากอาจมีผลต่อการแข็งตัวของเลือด) และยารักษาตามอาการ เช่น ยานะลายเสmen ยาลดน้ำมูก ตามคำแนะนำของเภสัชกร หรือสถานบริการทางการแพทย์ หรือคำสั่งของแพทย์
- ใช้หวัดใหญ่กิดจากเชื้อไวรัส ไม่จำเป็นต้องรับประทานยาปฏิชีวนะ ยกเว้นพบเชื้อแบคทีเรียแทรกซ้อน ต้องรับประทานยาทันท่วงทันตามที่แพทย์สั่ง
- เช็ดตัวลดไข้ด้วยน้ำร้อนๆ (ไม่ควรใช้น้ำเย็น)
- งดน้ำหนึ่งวัน ให้ดื่มน้ำสะอาดและน้ำผลไม้มากๆ
- พยายามรับประทานอาหารอ่อนๆ รสไม่จัด เช่น โจ๊ก ข้าวต้ม ไข่ ผัก และผลไม้ให้เพียงพอ
- นอนพักผ่อนมากๆ ในห้องที่อากาศไม่เย็นเกินไป และมีอากาศถ่ายเทสะดวก
- ป้องกันการแพร่กระจายเชื้อให้ผู้อื่นด้วยการสวมหน้ากากอนามัย ปิดปากและจมูกเวลาไอหรือ จาม ด้วยกระดาษทิชชูหรือแขนเสื้อของตนเอง ล้างมือด้วยน้ำและสบู่ หรือแอลกอฮอล์เจลบ่อยๆ หลีกเลี่ยง การคุกคักใกล้กับผู้ที่อยู่ร่วมบ้านหรือร่วมห้อง (หากเป็นไปได้ควรให้ผู้ป่วยนอนแยกห้อง) รับประทานอาหารแยกจากผู้อื่น หรือใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกัน ไม่ใช้ช่องใช้ส่วนตัว เช่น ผ้าเช็ดหน้า ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ หลอดดูดน้ำ ร่วมกับผู้อื่น
- หากอาการป่วยรุนแรงขึ้น เช่น หายใจลำบาก หอบเหนื่อย อาเจียนมาก ซึม ควรรีบไปพบแพทย์ทันที

คำแนะนำสำหรับผู้ป่วยครองในการดูแลบุตรหลานที่ยังไม่ป่วย

- ควรติดตามสถานการณ์การระบาดของโรคไข้หวัดใหญ่ และคำแนะนำต่างๆ จากระบบทรั่งสาธารณสุข และสถานศึกษาเป็นระยะ
- แนะนำพฤติกรรมอนามัยให้แก่บุตรหลาน เช่น รักษาสุขภาพให้แข็งแรง โดยการออกกำลังกาย นอนหลับ พักผ่อนอย่างเพียงพอ รับประทานอาหารที่มีประโยชน์ การป้องกันการติดเชื้อไวรัสโดยการล้างมือ ด้วยน้ำและสบู่บ่อยๆ การใช้ช้อนกลางในการรับประทานอาหารร่วมกัน การรับประทานอาหารปรุงสุกใหม่
- แนะนำให้เด็กหลีกเลี่ยงการคุกคักกับผู้ป่วยที่มีอาการคล้ายไข้หวัดใหญ่
- หากบุตรหลานของท่านมีอาการป่วยคล้ายไข้หวัดใหญ่ เช่น มีไข้ ไอ มีน้ำมูก เจ็บคอ ปวดเมื่อยตามร่างกาย ให้ใช้กระดาษทิชชูปิดปากและจมูก และทิ้งลงถังขยะ และขอให้แจ้งทางโรงเรียนทราบ เพื่อจะได้ร่วมเฝ้าระวังโรคให้หวัดใหญ่ในสถานศึกษา และป้องกันควบคุมโรคได้อย่างรวดเร็ว
- หมั่นพูดคุยกับบุตรหลาน ให้รู้เรื่องราวเกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่ และตอบคำถามที่เด็กสนใจแต่ละวัยจะเข้าใจได้
- หากเด็กมีความรู้สึกกลัวหรือกังวล ควรแนะนำให้รับประทานความรู้สึกของตนเองออกมา และตอบคำถาม รวมทั้งปลอบโยนให้คลายกังวล
- เด็กมักจะต้องการความรู้สึกปลอดภัยและความรัก หากบุตรหลานของท่านมีความกังวล ท่านควรให้ความใส่ใจมากเป็นพิเศษ

มาตรการดำเนินงานป้องกัน ควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ สำหรับโรงเรียนและสถานศึกษา

๑. มาตรการด้านการเฝ้าระวัง และคัดกรอง

๑. ครู/อาจารย์ในสถานศึกษา ดำเนินการเฝ้าระวัง และตรวจจับโรคไข้หวัดใหญ่อย่างใกล้ชิด หากพบนักเรียน มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ (อาการคล้ายไข้หวัดใหญ่) ให้ครู/อาจารย์ คัดกรองตามแบบคัดกรองที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด โดยช่วงที่มีการระบาดดำเนินการคัดกรองสัปดาห์ละ ๑ ครั้ง ตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข
๒. หากพบนักเรียนที่ส่งสัญญาณมากกว่า ๒ ราย ใน ๑ สัปดาห์ ในห้องเรียนเดียวกัน ให้รีบแจ้งเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อสอบถามโรค ควบคุมโรค (ตามแนวทางของสำนักงานคณะกรรมการวิทยา กรมควบคุมโรค) หมายเหตุ : หากพบผู้ป่วยรายเดียวแนะนำให้ไปพบแพทย์และหยุดเรียนจนกว่าจะหายป่วย
๓. ช่วงที่มีการระบาดในสถานศึกษา หรือในพื้นที่ใกล้เคียง ต้องดำเนินการคัดกรองทุกวัน ตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข
๔. หากพบมีนักเรียนป่วยเพิ่มมากขึ้น ควรพิจารณาปิดห้องเรียน หรือปิดโรงเรียน เพื่อชะลอการแพร่กระจายเชื้อโดยพิจารณาร่วมระหว่างผู้บริหารโรงเรียนและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่
๕. ทำความสะอาดอุปกรณ์ที่มีการสัมผัสร่วมกันมาก เช่น ลูกบิด/ราวบันได อย่างสม่ำเสมอ

๒. มาตรการด้านการป้องกัน และควบคุมโรค

๑. สร้างความรู้เรื่องโรค การป้องกัน และควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ ในวิชาสุขศึกษา
๒. สื่อสารประชาสัมพันธ์ความรู้เรื่องโรค การป้องกัน ควบคุมโรคไข้หวัดใหญ่ให้กับนักเรียน อย่างทั่วถึง
๓. รณรงค์และให้ความรู้แก่นักเรียน บุคลากรของสถานศึกษา เรื่องการได้รับวัคซีนไข้หวัดใหญ่

๓. มาตรการด้านการเตรียมความพร้อม รองรับการเกิดโรคไข้หวัดใหญ่

๑. เสริมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และอบรมให้ความรู้ ฝึกทักษะต่างๆ ให้กับครู และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับโรคไข้หวัดใหญ่ ตลอดจนการเตรียมความพร้อม เฝ้าระวัง ป้องกันและควบคุมโรค : ควรให้ความรู้กับกลุ่มเสี่ยง การได้รับวัคซีน อาการสำคัญที่ต้องไปพบแพทย์ และการกินยาให้ครบตามแพทย์สั่ง
๒. จัดเตรียมห้องพยาบาล และสถานที่แยกโรค เพื่อการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค จัดสถานที่และอำนวยความสะดวกในการป้องกันการแพร่กระจายเชื้อโรค เช่น อ่างล้างมือพร้อมสบู่ หน้ากากอนามัย ให้เพียงพอ
๓. ครู/อาจารย์ ประสานกับหน่วยงานสาธารณสุข เช่น รพสต. สสอ. สสจ. เป็นต้น ในการประชาสัมพันธ์ รณรงค์ในสถานศึกษา
๔. หากโรงเรียนมีการจัดกิจกรรมที่ต้องมีการรวมตัวของนักเรียนจำนวนมาก เช่น เข้าค่ายลูกเสือ เนตรนารี เป็นต้น ให้ประสานกับหน่วยงานสาธารณสุขในพื้นที่ เพื่อเตรียมพร้อมในการวางแผนเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคได้อย่างทันเวลา

๔. มาตรการด้านการคุ้มครองฯ

๑. หากพบผู้ป่วยด้วยโรคไข้หวัดใหญ่ ครูและอาจารย์ควรแนะนำให้ผู้ป่วยคงพำน้ำไปพบแพทย์ เพื่อตรวจรักษา และเพื่อป้องกันการแพร่กระจายเชื้อไข้หวัดใหญ่

๕. มาตรการด้านการจัดการเมื่อเกิดการระบาดของโรค

๑. ดำเนินการคัดกรองเด็กเพิ่มเติมที่เข้ากับนิยามโรคไข้หวัดใหญ่ ของสำนักงานเขต กรมควบคุมโรค
๒. กรณีที่เป็นโรงเรียนประจำ/เข้าค่ายคึ้นหอยวัน หากพบผู้ป่วยสงสัย ควรแยกผู้ป่วยออกจากกลุ่ม และให้บุคลากร/นักเรียน ปฏิบัติตามคำแนะนำของกระทรวงสาธารณสุข
๓. กรณีเกิดการระบาดในช่วงจัดกิจกรรม เช่น ค่ายลูกเสือ ค่ายวิชาการ ค่าย รด. เป็นต้น ควรพิจารณาหยุดกิจกรรมดังกล่าว เพื่อตัดวงจรการระบาด
๔. รณรงค์ทำความสะอาดห้องนักเรียน อุปกรณ์เครื่องนอน ผู้อำนวยการโรงเรียนฯ สั่งหยุดการเรียน การสอนเป็นเวลา ๗ วัน และเฝ้าระวังโรคอย่างต่อเนื่อง ๑๔ วัน

๖. มาตรการด้านการสื่อสาร และประชาสัมพันธ์

๑. ติดตามการเฝ้าระวัง ป้องกัน ควบคุมโรคในสถานศึกษา
๒. เผยแพร่ประชาสัมพันธ์และดำเนินการการป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ให้กับครูและนักเรียนในสถานศึกษา ได้รับทราบอย่างทั่วถึงตามเอกสารคำแนะนำ

*****

การฉีดวัคซีน

กระทรวงสาธารณสุข มีนโยบายให้บริการฉีดวัคซีนป้องกันโควิดให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง พร้อมที่จะฉีดวัคซีนให้กับประชาชนทุกคนได้ตั้งแต่เด็กอายุ 6 เดือนขึ้นไปถึง 2 ปี และผู้ใหญ่ อายุ 65 ปีขึ้นไปเพื่อลดความรุนแรงของโควิด และการลดโอกาสการเกิดภาวะแทรกซ้อนได้ สำหรับประชาชนกลุ่มเสี่ยง 7 กลุ่ม ได้แก่

1. หญิงตั้งครรภ์ อายุครรภ์ 4 เดือนขึ้นไป
2. เด็กอายุ 6 เดือน ถึง 2 ปี
3. ผู้ป่วยโรคเรื้อรัง 7 กลุ่มโรค คือ ปอดอุดกั้นเรื้อรัง หอบหืด หัวใจ หลอดเลือดสมอง ไตวาย ผู้ป่วยมะเร็งที่อยู่ระหว่างการได้รับเคมีบำบัด และเบาหวาน
4. บุคคลที่มีอายุ 65 ปีขึ้นไป
5. โรคราลัสซีเมีย และผู้ที่มีภูมิคุ้มกันบกพร่อง (รวมผู้ติดเชื้อ HIV ที่มีอาการ)
6. โรคอ้วน (น้ำหนัก > 100 กิโลกรัม หรือ BMI > 35 กิโลกรัมต่อตารางเมตร)
7. ผู้พิการทางสมองที่ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ทั้งนี้ กรณีหยังตั้งครรภันมีวัคซีนให้บริการแล้วก็ให้บริการตลอดทั้งปี สามารถติดต่อขอรับการฉีดวัคซีนป้องกันโควิดให้กับเจ้าหน้าที่หน่วยบริการหรือสถาบันพยาบาลของรัฐ และคลินิกเอกชนที่เข้าร่วมโครงการ

ฉีดวัคซีนโควิด 19 พร้อมกับวัคซีนไข้หวัดใหญ่ดีหรือไม่?

วัคซีนไข้หวัดใหญ่ และวัคซีนโควิด 19 สามารถฉีดพร้อมกันได้ แนะนำให้อีดที่แยกคันลังข้าง เนื่องจากเป็นเชื้อไวรัสคันลังนิดกัน ประชาชนควรได้รับวัคซีนกัน 2 ชนิดพร้อมกัน และสามารถเข้ารับบริการฉีดวัคซีนกัน 2 ชนิด ได้ที่สถาบันพยาบาลใกล้บ้าน

วัคซีนโควิด 19 ประจำปี และวัคซีนป้องกันโรคไข้หวัดใหญ่ ฉีดได้ตั้งแต่เดือนพฤษภาคม – กรกฎาคม ของทุกปี เริ่มฉีดพร้อมกันตั้งแต่ปี 2566

โรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza)

เป็นโรคติดเชื้อระบบทางเดินหายใจ เกิดจากเชื้อไวรัส พบได้บ่อยตลอดทั้งปี เกิดขึ้นได้กับ ทุกเพศ ทุกวัย ส่วนมากพบการระบาดได้มากในช่วงฤดูฝน และฤดูหนาว

โรคไข้หวัดใหญ่ (Influenza)

เชื้อโรค: เกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ (Influenza Virus) ซึ่งมี 3 ชนิด คือ ชนิด A, B, และ C

ชนิด A เป็นชนิดที่ทำให้เกิดการระบาดอย่างกว้างขวางทั่วโลก

ชนิด B ทำให้เกิดการระบาดในพื้นที่ระดับภูมิภาค

ชนิด C มักเป็นการติดเชื้อที่แสดงอาการอย่างอ่อน หรือไม่แสดงอาการ และไม่ทำให้เกิดการระบาด

การติดต่อ: เกิดจากการสัมผัสเสบียง บ้าบูด บ้าลาย ของผู้ป่วย ในบริเวณที่มีการสัมผัสร่วมกันมาก ๆ เช่น รวมบันได ลูกบันได ประตู หรือ ห้องน้ำ ใช้ช้อนส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น หลักสูตรการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย หลักสูตรการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วยที่มีคุณภาพอยู่ร่วมกับเป็นจำนวนมาก เมื่อมีอาการป่วยควรสวมหน้ากากอนามัย เมื่อป่วยควรหยุดเรียน หยุดงาน หยุดกำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจนกว่าอาการจะหายดี รักประทานอาหารที่มีประโยชน์ สุขภาพดี ผู้ป่วยที่มีไข้เกิน 7 วัน หรือมีอาการหอบเหนื่อย หรือสูญเสียความตื่นตัว เป็นไปได้ ควรรับไปพบแพทย์

ระยะเวลา: 1-3 วัน

การป้องกัน :

- ล้างมือบ่อย ๆ ด้วยน้ำสะอาด สบู่ หรือเจลแอลกอฮอล์
- ไม่ใช้ช้อนส่วนตัวร่วมกับผู้อื่น
- หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกับผู้ป่วย
- หลีกเลี่ยงไปในสถานที่ที่มีคนมาอยู่ร่วมกับเป็นจำนวนมาก
- เมื่อมีอาการป่วยควรสวมหน้ากากอนามัย
- เมื่อป่วย ควรหยุดเรียน หยุดงาน หยุดกำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นจนกว่าอาการจะหายดี ลดการสัมผัส
- รักประทานอาหารที่มีประโยชน์ 睡眠充足 休息 ผู้ป่วยให้พักผ่อนให้เพียงพอ
- หมั่นออกกำลังกาย

การรักษา :

ผู้ป่วยส่วนใหญ่ที่มีอาการเล็กน้อยหากพักผ่อนเต็มที่จะหายได้เองภายใน 2-5 วัน หากกลุ่มเสี่ยง ได้แก่ ผู้สูงอายุ เด็กเล็ก และหญิงตั้งครรภ์ ที่มีอาการแทรกซ้อน เช่น ปอดอักเสบ สมองอักเสบ แพกย์จะพิจารณาให้ยาต้านไวรัส Oseltamivir ตามความเหมาะสม สามารถดูแลตนเองได้ ดังนี้

- รับประทานยารักษาตามอาการ เช่น ยาลดไข้ พาราเซตามอล ยาละลายน้ำ สมน้ำ
- เช็ดตัวเพื่อลดไข้เป็นระยะ ด้วยน้ำอุ่น
- ดื่มน้ำสะอาดมาก ๆ งดน้ำเย็น
- รับประทานอาหารอ่อน และอาหารที่มีประโยชน์ ให้ได้มากเพียงพอ เช่น โจ๊ก ข้าวต้ม ไข่ พัก ผลไม้
- นอนพักผ่อนมาก ๆ ในห้องที่มีอากาศถ่ายเทดี ผู้ป่วยที่มีไข้เกิน 7 วัน หรือมีอาการหอบเหนื่อย หรือสูญเสียความตื่นตัว เป็นไปได้ ควรรับไปพบแพทย์

ทานยาลดไข้

ดื่มน้ำเย็น

ทานอาหาร 5 หน้า

ทานผักผลไม้

พักผ่อนมากๆ

ออกกำลังกาย

สวมหน้ากากอนามัย

ล้างมือบ่อยๆ

กรมควบคุมโรค
Department of Disease Control

ไข้หวัดใหญ่

Influenza

สาเหตุ

เกิดจากเชื้อไวรัสไข้หวัดใหญ่ (Influenza virus) ซึ่งจำแนกได้ 3 ชนิด
ที่พบมากที่สุดได้แก่ ชนิด A (H1N1) (H3N2) รองลงมาคือ ชนิด B และ C

อาการป่วย

มีไข้สูง

ปวดเมื่อย
กล้ามเนื้อ

มีน้ำมูกใส
ไอแห้งๆ

เหนื่อยหายใจลำบาก

การแพร่ติดต่อ

แพร่กระจายโดยการไอ หรือจามรถกัน การสัมผัสสิ่งของ
เครื่องใช้ร่วมกัน โดยเชื้อจะเข้าสู่ร่างกายทาง จมูก ตา ปาก

ปิด

ปิดจมูก ปัก
เมื่อไอ หรือ จาม

การป้องกันไข้หวัดใหญ่

ล้าง

ล้างมือบ่อยๆด้วยน้ำและสบู่

เลี่ยงสถานที่คนหนาแน่น

หยุด

หยุดเรียน หยุดงาน
พักยกบ้านตัวอยู่บ้าน

DDC
กรมควบคุมโรค

Department of Disease Control

สำนักสื่อสารความเสี่ยง
และสนับสนุนการอนุรักษ์ฯ
Bureau of Risk Communication
and Health Behavior Development

สายด่วน
กรมควบคุมโรค
1422